

De Waarheid kennen vraagt om waarachtig zijn

K. van den Geest

Ik ontmoette eens een jongen die zei, dat hij met het geloof wilde breken. Hij zei: "Ik wil wel geloven, maar ik kan het niet." "Waarom dan niet?" vroeg ik hem. "Dat is voor mij niet weggelegd", was zijn antwoord. En hij voegde eraan toe: "Mijn vader, dat is een gelovige man. Maar zoals hij gelooft, zo zal ik het nooit kunnen. Hij weet alles zo zeker, hij leest gereformeerde boeken en tijdschriften, hij weet overal antwoord op."

Nu was de vader van die jongen een zeer meelevend man. Trouw kerklid, regelmatig in de kerkeraad, voorzitter van de mannenvereniging, nauwgezet lezer van de Reformatie.

Ik vroeg die jongen: "Maar denk je nu werkelijk, dat je vader zo'n perfecte gelovige is, dat hij nooit es twijfelt?"

"Ja, dat denk ik," zei hij, "hij is zo zeker, hij heeft geen enkele twijfel of strijd."

Ik zei: "Ga 'm dat maar es vragen, want wat jij zegt, dat bestaat helemaal niet."

Wat was hier het probleem? Dat die jongen heel erg tegen z'n vader opzag, omdat hij dacht dat geloven betekent, dat je alles heel zeker weet en nooit twijfel of strijd kent. Ondertussen kende die vader uiteraard wel degelijk z'n twijfels en zonden en aanvechtingen. Maar daar merkte die jongen nooit iets van. Hij zag heel erg tegen z'n vader op, maar het was voor hem een onbereikbare bergtop, en de moed zonk hem al bij voorbaat in de schoenen om die bergtop te gaan beklimmen.

Wat zien we hier? De waarheid van het geloof erkennen is nog geen waarachtigheid. Die jongen zag: mijn vader is gereformeerd. Maar dat zijn vader ook z'n zwakke momenten had en elke avond op de knieën moest om vergeving van de Here te vragen over al z'n fouten en gebreken, dat zag de jongen nooit.

Ander voorbeeld. Regelmatig ontmoet ik jongeren met veel kritiek op de Gereformeerde Kerken: 'je merkt niet aan de mensen, dat ze echt geloven'; 'er is zo veel starheid en conservatisme'; 'er zijn zo veel regels en alles gaat er zo formeel toe'. 'Vrijgemaakt' is voor hen absoluut niet hetzelfde als bijbels. Het staat heel ver van het geloof af, in hun beleving. Zo zei iemand eens tegen me: "Mijn ouders zijn wel vrijgemaakt, maar of ze werkelijk geloven, dat zal wel, maar dat zie ik niet."

Vaak merk ik dan ook, dat zij zelf dat wat gereformeerd is, als een les geleerd hebben, maar dat het nooit werkelijk iets van henzelf is geworden.

De één zegt: ik mis het gevoel, het is allemaal zo verstandelijk en afstandelijk in de kerk. De ander zegt: er wordt in de kerk altijd zo stellig en zeker gesproken, er lijkt helemaal geen ruimte voor vragen, aanvechtingen of twijfels.

Enkele voorbeelden om te laten zien, dat geloven meer is dan de waarheid van Gods Woord erkennen. Ik denk dat velen er behoefte aan hebben, dat je aan elkaar kunt merken dat we gelovig zijn. Dat je kunt zien dat we erdoor geraakt worden, dat het ons iets doet. Dat we van elkaar kunnen merken dat we ermee bezig zijn, ook in strijd en worsteling.

Geloven is inderdaad o.a. ook: het aanvaarden van de waarheid van Gods Woord. Geloven dat wat in de Bijbel staat, waar is. Wat zegt de Bijbel zelf over de waarheid?

In het evangelie naar Johannes is de waarheid een belangrijk thema. Wat is waarheid? Wij zeggen: waarheid is dat wat zeker is, wat je zeker weet. Waarheid is dat wat vastligt, ongeacht de vraag of ik het nu geloof of niet. Dat de vrede in het Midden-Oosten getekend is, is ongelooflijk. Maar of ik dat nu geloof of niet geloof, het is gewoon waar. De waarheid is waar, onafhankelijk van wat ik ervan denk of vind.

Maar als je zo met de Bijbel omgaat, is je geloof toch wat arm. Geloven is meer dan geloven dat de Bijbel waar is. Sterker, de waarheid van de Bijbel is niet een iets, maar eerder een Iemand. Christus zelf is de waarheid. In Joh. 14:6 zegt Hij: Ik ben de weg, de *waarheid* en het leven.

Als Johannes over de waarheid spreekt, dan heeft hij het inderdaad over de waarheid die er is buiten ons en zonder ons. In Joh. 1:1v lezen we dat Christus, het Woord, in de beginne bij God was en dat door Hem alle dingen geworden zijn. Maar tegelijk lezen we ook, dat het Woord vleesgeworden is en onder ons heeft gewoond (1:14). Christus is de waarheid van de

Bijbel. Dat is dus niet een abstracte waarheid, maar een persoonlijke waarheid. En wij mensen leren Hem alleen kennen in een persoonlijke verhouding. M.a.w.: geloven is niet het aanvaarden van de waarheid van de Bijbel als een verstandelijke les die je van buiten leert. Geloven is Christus als de waarheid van Gods Woord aanvaarden.

En zo, zegt Jezus in Joh. 8:32, zal de waarheid u *vrijmaken*. De waarheid is dus ook een kracht, die werkzaam is, die bevrijdt. Maar dat betekent dat de waarheid van de Bijbel ook in ons leven zichtbaar wordt. Als de inhoud van de waarheid Jezus Christus zelf is, dan zal de waarheid ook in ons leven werkzaam zijn en zichtbaar worden. Dan zal *Christus* in ons leven zichtbaar gaan worden. Dan ben je immers door het geloof als een tak verbonden aan de stam en de wortel, dat is Christus (Joh. 15). En uit die wortel leef je, zuig je je nieuwe leven.

Het bevrijdende van de waarheid is dus niet alleen de vergeving van zonden, maar ook de vernieuwing van ons leven naar het beeld van de Here Jezus. Wie zo de waarheid leert kennen en belijden, die zal ook de waarheid *doen*.

De waarheid doen, dat is eigenlijk een typische uitdrukking. Christus zelf spreekt daarvan in Joh. 3:21. De waarheid is niet alleen maar iets weten of voor waar aannemen. Juist omdat de waarheid persoonlijk gekleurd is in Jezus Christus, vraagt die waarheid ook om een reactie: om het doen van de waarheid.

De apostel Johannes gebruikt deze uitdrukking later regelmatig in zijn eerste brief. 'God is licht en in Hem is in het geheel geen duisternis. Als wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben maar tegelijk in de duisternis wandelen, dan liegen wij en *doen de waarheid niet*' (1 Joh. 1:5v). In Gods licht leven kan alleen als je de waarheid *dóet*, als je je gedráágt naar het licht en de waarheid van God. Dan doe je de waarheid, dan *bén* je waarachtig.

In dezelfde lijn ligt Johannes' spreken over het 'uit de waarheid zijn'. Heel duidelijk is dat bijvoorbeeld in 3:18 e.v.: 'Laten wij liefhebben, niet met het woord of met de tong, maar met de daad en in waarheid'. De waarheid van Gods Woord geloven is altijd ook de waarheid van Gods Woord doen. Geloven in Christus als je Redder kan niet zonder vruchten blijven, het moet zichtbaar, merkbaar worden. Je bent dan immers een altijd groene boom, geplant aan waterstromen, die vrucht draagt op z'n tijd (Psalm 1).

Je kunt dus wel geloven in de waarheid, maar dat betekent, dat je zelf ook waar *bént*. Dan zijn we een levende aanbevelingsbrief voor Christus, zoals Paulus dat zegt in 2 Kor. 3:3. Als we zijn wat we geloven, dan pas zijn we ook '*geloofwaardig*', overtuigend. Ook dat 'overtuigen' past in het geheel van het evangelie van Johannes. Christus spreekt ook van de '*Geest der waarheid*' (Joh. 14:16; 15:26, 16:13). Hij is de Trooster, d.i. de 'Parakleet', de Advocaat van de Waarheid. God confronteert de wereld met zijn waarheid. Daarom zal de Geest van de waarheid de wereld overtuigen: 'van zonde, van gerechtigheid, van oordeel' (16:8).

En God vraagt van ons dat wij, die leven als mensen die de waarheid kennen én doen, dat getuigenis van de waarheid overnemen. Wij kunnen de mensen om ons heen niet zelf overtuigen. De Heilige Geest doet dat. Maar Hij doet dat door, via ons. Allereerst door ons gedrag: hoe maken we de waarheid zichtbaar in ons leven? Hoe gaan we om met elkaar, met onze medemensen? Is Christus' liefde duidelijk herkenbaar aan ons?

Maar dat getuigenis kan uiteindelijk niet zonder het woord van de waarheid. Wij zijn geroepen om zo Gods waarheid 'aan het licht te brengen' (2 Kor. 4:2).

Dat werpt ook licht op de 'ware' kerk. Waarom is de kerk waar? Omdat we Gods Waarheid onverkort aanvaarden en handhaven? Artikel 29 van de NGB voegt daar heel nadrukkelijk ook nog iets aan toe. Iets waar wij vaak helemaal niet zo aan toe komen.

De kerk is pijler en fundament van de waarheid (1 Tim. 3:15). Aan zijn gemeente heeft de Here zijn waarheid toevertrouwd. Maar hoe gaan wij met die waarheid om? Alsof wij het op zak hebben? Of is die waarheid opnieuw een werkzame kracht? Want artikel 29 spreekt niet alleen over de kenmerken van de ware kerk, maar ook over die van de ware christenen. Als wij samen de waarheid kennen en belijden, hoe wordt dat dan zichtbaar in de kerk? Zijn wij dan ook zelf de waarheid?

Als uw kinderen het niet merken aan u, als de jongeren in de kerk niet zien dat de waarheid van het evangelie ook

werkelijkheid in ons leven is, als de mensen om ons heen niet zien, dat wij de waarheid van Christus ook doen, dan staan we Gods Geest in de weg. Hij wil de wereld overtuigen. Ons gebruikt Hij daarvoor. De waarheid is alleen overtuigend, als zij ook zichtbaar wordt, levend en werkelijk is. Dat is geloof-waardig!